

Viktor Wellemín

Deníkové záznamy

PŘED VÁLKOU

Drahý deníku, je mi šestnáct let a celý život žiji v Karlíně. Jsem z židovské rodiny. Vystudoval jsem základní a poté obchodní školu. Dnes, 15.3.1939, na naléhání otce opouštím se svým o čtyři roky starším bratrem republiku.

CESTA

Dnes znovu píší. Odjeli jsme z Masarykova nádraží do Bratislavy. Po Dunaji jsme parníčkem dopluli až do Rumunska a zde jsme ho museli opustit. V cestě nám stála soutěska Železná vrata, kterou nemohly parníčky proplout dále. Tak jsme nastoupili do šlepru, lodi, co obvykle převáží uhlí, který byl uzpůsoben k našemu přežití. Ve městě Sulina nás četníci nepustili na břeh. Tak tu zimu musíme přečkat na lodi, to se zvládne.

Deníku, konečně nám přidělili starou tureckou loď, abychom se odsud dostali. Už se v ní nevyplácelo přepravovat uhlí, tak jsme s ní jeli my. Právě jsme projížděli Dardanelami, když vtom naši loď Zakarii zastavila anglická vojenská flotila. Ta donutila tureckou posádku dopravit naši loď do Haify.

Drahý deníku, můžu ti napsat, že v Haifě si ohromně užívám výhledu na pohoří Karmel a zvláště na monumentální horu v popředí. Pohoří je v noci překrásně osvětleno. Jsme tu již tři dny a ten pohled mě dosud neomrzela.

V PALESTINĚ

Dnes opět píší. Konečně nás vylodili a ihned také rozdělili do dvou skupin. První skupina se odebrala do Atlitu a druhá, ve které jsem byl já i můj bratr, šla do výcvikového střediska Sarafand. Ale je to spíš zajatecký tábor. Jsme oddělení od místního obyvatelstva ostnatým drátem.

Drahý deníku, po půl roce nás propustili z tábora. Ti, co tu měli známé nebo nějaké kontakty, si našli práci a my ostatní jsme zůstali v kibucech. Můj bratr ale odjel pracovat do Tel Avivu. Hraje v baru na kytaru, klavír a saxofon.

Dnes jsem šel svého bratra navštívit. Šel jsem pěšky z Gatrimonu až do Tel Avivu. Mohlo to být asi sedm kilometrů. Moc velkou radost jsem měl, že ho vidím, a jelikož si už vydělává, tak mi platí autobus a já ho budu moci navštěvovat častěji.

Drahý deníku, prostřednictvím Červeného kříže jsme dostali zprávu od svých rodičů. Opouštějí Prahu a já mám před očima naše loučení na Masarykově nádraží. Bylo to, jako bychom jeli jen na nějaký výlet.

Tak, konečně mě vzali do armády! Narukoval jsem v Naharii, kde jsem prošel základním výcvikem a byl jsem přidělen do protiletadlové jednotky. Jsem v poločetě před rafinerií v Haifě. A ještě musím dodat, že jsem dostal furunkulózu. Všude možně po těle mi vyskakují vředy. Náš vojenský felčar mě poslal do nemocnice v Jeruzalémě.

V NEMOCNICI

Dnes zase píši. Tato nemocnice je složena ze dvou dřevěných baráčků s deseti lůžky bez dalšího lékařského vybavení. Moje nemoc není tak vážná, tak jsem se nabídl, že budu roznášet tácy s jídlem. Někteří vojáci toto jídlo odmítají a já, i když mám dietu, často neodolám a prostě to sním.

NA BOJIŠTI

Drahý deníku, dostal jsem cestovní rozkaz jet za jednotkou do Tobrúku. Když jsem tam dorazil, velitel mi řekl, ať si najdu něco na ubytování. Našel jsem si nákladní vůz s funkční baterií. Můžu si tu tedy, na rozdíl od ostatních, alespoň rozsvítit.

I když máme služby, tak se najde čas, kdy se mohu jít koupat do zátoky. Bohužel jsem dnes někde ztratil svůj přívěsek, lvíčka, kterého jsem si lupenkovou pilkou vyřezal z předválečného desetníku. Snad ho najdu.

Dnes jsem šel zpět po svých stopách k pláži a NAŠEL JSEM HO! Rozhodl jsem se, že si zaslouží nějakou lepší šňůrku. Prohledal jsem okolí a našel pár ručních granátů, co měly jako pojistku řetízek. Já jsem opatrně pojistky stáhl a teď na nich visí můj lvíček pro štěstí. Boje tu pomalu utichají a fronta se posouvá k městu Port Said.

OPĚT NA PALUBĚ

Drahý deníku, naše četa se nalodila na loď Mauretánii. Každý vyfasoval houpací síť. Při zastávce na Madagaskaru k nám připluli domorodci, my jim házeli mince, oni se pro ně potápěli a pokaždé je přinesli. Jeden vojín si chtěl udělat dovolenou, vyskočil z lodi a plaval ke břehu. Byl však zadržen a s ostudou poslán zpět do Anglie. Během další plavby jsme zahlédli Kapské Město, doplňovali jsme zde zásoby.

V BRITÁNII

Drahý deníku, naše cesta okolo Afriky trvala jeden a půl měsíce a ihned, jak jsme dorazili do Liverpoolu, nás přesunuli do Colchesteru. Doktor Beneš udělal přehlídku, kde naši jednotku rozpustil a vytvořil jednotku motorizovaného praporu. Výcvik se konal ve Skotsku a já si zde vymkl kotník. Můj bratr, který dělal motospojku, mě odvezl na ambulanci. A odtud mě převezli do nemocnice. Zde jsem obdržel sádku na holou nohu. Při zpáteční cestě se stala zajímavá příhoda. Náš šofér nabídl odvoz sestřičkám, které bydlely v našem městě a ujel jim autobus. Ten jsme s vypětím všech sil dojeli a náš

řidič ho chtěl elegantně předjet. Silnici lemoval příkop, který byl zarostlý travou, čehož si řidič nevšiml. Naše sanitka zapadla do příkopu a opřela se o skálu. Sestřičky se tak rázem ocitly na mé zasádrované noze. Jejich omluva byla pro mě rajskou hudbou. Autobus zastavil, sestřičky s hihňáním nastoupily a my tam čekali až do pozdních večerních hodin, než pro nás přijede tank z našeho motorizovaného pluku, aby nás vytáhl.

Naše ambulance leží hned vedle parku a my zde pozorujeme pravé skotské oslavy. Ihned po sundání sádry jsem si šel zahrát s ošetřovatelkou tenis.

VE FRANCII

Dnes opět píši. Ve druhé vlně invaze jsme se vylodili ve Francii a došli až do Dunkerque. Naším úkolem bylo ohlídat zde zbylé Němce. Naši důstojníci se rozhodli, že 28.10., v den výročí vzniku republiky, na Němce zaútočíme. Ti to ovšem vytušili a vlákali nás do minového pole. Mě zachránilo to, že když jsme předtím cestou procházeli domy, našel jsem tam holínky z gumy a celtový kabát. Toto oblečení jsem měl při útoku na sobě. A právě ta bytelná gumová podrážka snad hrála roli v tom, že vše dopadlo tak, jak dopadlo. Při procházení minového pole jsem zaslechl výbuch. Lekl jsem se a klekl na jednu minu. Měl jsem štěstí, kolega, který na minu upadl, najednou neměl střeva. Z naší sedmičlenné skupiny jsem přežil jenom já. Pochodoval jsem sedm a půl kilometru do ambulance. Teď odjíždím do kanadské nemocnice na operaci.

Drahý deníku, před chvílí jsem se probudil z narkózy a na noze mám znovu sádru. Proč? S nohou nic nemám, vždyť jsem šel na ambulanci pěšky!

Tak mi řekli, že mi chybí kus paty. Ale nejhorší zranění je přetržený sval v lokti. Na nočním stolku leží střepeiny z mého těla.

Dnes zase píši. Je mi lépe. Začal jsem i se sádrou chodit. Sádra je ale jenom obyčejná, tak jsem ji dost brzy prošlapal. Přidělali mi k ní podpatek a já začal navštěvovat další marody. Ale potřebují moji postel, tak mi podpatek odebrali a jako ležáka mě převevou do Anglie.

OPĚT V ANGLII

Můj stav se zlepšil, tak mě poslali k náhradnímu vojenskému praporu 40km od Londýna. Jsou tady i kluci z Německa a Itálie, kteří k nám přeběhli a přihlásili se do Československé zahraniční armády. A tak je dali na čas k nám.

Drahý deníku, je po válce! Vracíme se zpět do Československa. Jedu s konvojem a hlídáme jakési bedny.

Dnes opět píši. Jsme v Praze. Po dlouhých šesti letech doma. Bedny jsme vyložili v Růžové ulici. Tam, kde je zadní trakt státní banky. Asi jsme v nich vezli do Československa bankovky.

NAZPĚT DOMA

Maminka ani tatínek nežijí. Zemřeli v Terezíně. Vlastně se z koncentračních táborů nevrátil nikdo z příbuzných. Náš karlínský byt je již obsazen a naši rodinnou firmu na výrobu barev pro umělce nám nevrátí. Stěhuji se ke své manželce na Letnou a nastupuji jako úředník do firmy, která barvy vyrábí.

Ani jednomu z mých synů nebylo umožněno udělat si maturitu. Bratr se odstěhoval do Kanady. Pracuje v laboratoři Univerzitní nemocnice. Chybí mi.

Díky jedné rozbité ampulce se u mého bratra rozvinula rakovina.

Zemřel v padesáti pěti letech.

Je duben 2015. Je mi 92 let a stále žiji na Letné. Občas se probírám starými fotografiemi, vyprávím svůj životní příběh, listuji v knihách o Tobrúku a Dunkerque, prohlížím seznamy těch, kteří se odtamtud nevrátili. Mohl jsem v nich být také. Svoji povinnost jsem splnil na 99%. To jedno zbývající procento je, že jsem nepadl.